

FATCA [מיסוי בינלאומי]

לצורך מניעת העלמות מס בעקבות תהליך הגלובליזציה, יש צורך בשיתוף פעולה בין המדינות לרבות באמצעות חילופי מידע. נושא זה של חילופי מידע מקודם על ידי ארגון ה-O.E.C.D והפורום הכלל עולמי לשקיפות ולחילופי מידע למטרת מס -¹ (The Global Forum Transparency and Exchange of Information for Tax Purposes).

ארה"ב הכירה בחשיבות קבלת מידע אודות חשבונות פיננסיים שמחזיקים אזרחיה ותושביה בגופים פיננסיים וחוקקה בשנת 2010 את "חוק פטקא"², שמכוחו חוייבו גופים פיננסיים שמחוץ לארה"ב לדווח לרשויות שבארה"ב על כל מי שהוא אזרח ארה"ב או תושב ארה"ב המחזיק אצלם חשבון פיננסי כאשר על מי שלא מציינת להן מוטלות סנקציות חמורות.

צוות בין משרדי לבחינת השלכות חקיקת פטקא המליץ על התקשרות בהסכם בין מדינות עם ארה"ב לשיפור אכיפת דיני המס וליישום חוק פטקא, לאור הסיבות הבאות:

- א. הנזק הכלכלי החמור הצפוי למערכת הפיננסית בישראל אם הגופים הפיננסיים הישראליים לא יצייתו להוראות חוק פטקא;
 - ב. בשל החשיבות של קיום חילופי מידע עם ארה"ב.
- בעקבות זאת, התקבלה החלטת ממשלה מס' 1490 (חכ/23) מיום 21.3.14 לגבי קידום מו"מ להתקשרות בהסכם פטקא עם ארה"ב.

תיקון 227 לפקודה³ נועד לאפשר למדינת ישראל ליישם את הסכם פטקא (FATCA) המהווה ראשי תיבות של Foreign Accounts Tax Compliance Act (להלן - פטקא). משמעות החוק היא שיפור ציות מס בינלאומי ויישום פטקא⁴.

מכוח ההסכם שנחתם ביום 30.6.14 בין ישראל לארה"ב התחייבה ישראל:

- א. לחייב את הגופים הפיננסיים שלה לבצע בדיקות נאותות לחשבונות המתנהלים אצלם;
- ב. לאסוף מידע אודות בעלי חשבון אמריקאים;
- ג. להעביר את המידע לרשות המסים בישראל כדי שזו תעבירו לרשויות המס בארה"ב.

הסכם זה מחייב הדדיות כך שרשות המסים בישראל מקבל מידע אודות תושבי ישראל בעלי חשבונות פיננסיים בארה"ב, שיאפשר לה אכיפת המיסוי הפרסונאלי בישראל.

ביום 4.8.16 פורסמו תקנות מס הכנסה (יישום הסכם פטקא), התשע"ו-2016 המסמלות את תחילת תיקון 227 לפקודה⁵. לתקנות צורף הסכם פטקא כנספח.

¹ משנת 2010 דורשת ארגון ה-O.E.C.D מהמדינות החברות בו וממדינות נוספות להצטרף לאמנה הרב לאומית לסיוע מינהלי בענייני מס (Convention on Mutual Administrative Assistance) ועד היום הצטרפו לאמנה 92 מדינות וביניהן גם ישראל. כן פרסם ארגון ה-O.E.C.D תקן לחילופי מידע אוטומטיים (Common Reporting Standard) [CRS], שהוא תקן אחיד ל"איסוף מידע" ע"י מוסדות פיננסיים לגבי חשבונות פיננסיים של לקוחות שהם תושבים זרים והעברתו לרשות המס במדינה שבה הם פועלים, כדי שזו תעבירו למדינת התושבות. כ-50 מדינות ובתוכן ישראל וכל מדינת ארגון ה-O.E.C.D הצהירו במפגש במאי 2014 שיעלו ליישום מהיר של התקן לחילופי מידע אוטומטיים על בסיס הדדיות ויפעלו לתיקון החקיקה הפנימית שלהן.

² ההגדרה בסעיף 135 לפקודה קובעת:

"חוק פטקא" - החוק של ארה"ב בדבר ציות בענייני מס לגבי חשבונות זרים - The Foreign Account Tax Compliance Act (סעיפים 1471 - 1474 Internal Revenue code);

³ תיקון 227 לפקודה - ס"ח 2561 התשע"ו 14.7.16, 954.

⁴ ראו תרגום לא רשמי של הסכם פטקא באתר המשפטי מסטקס [מדור "החריים מקצועיים" <דוחות ועדות > מס הכנסה < FATCA].

⁵ ק"ת 7700 התשע"ו 4.8.16, 1746.

קיימים שני מודלים לחתימה על הסכם פטקא:

1. מודל בו המוסדות הפיננסיים מעבירים את המידע לרשות המסים הרלוונטית והיא מעבירה אותו לרשות המסים האמריקאית;
2. מודל בו המוסדות הפיננסיים מעבירים את המידע באופן ישיר לרשות המסים האמריקאית.
ישראל וארה"ב חתמו על הסכם לפי המודל הראשון.

קדמה לחתימה על הסכם הפטקא חתימה על הסכם Competent Authority Agreement ("ההסכם רשויות מוסמכות") ביום 23.3.16, שנובע מסעיף 63(6) להסכם הפטקא, אשר קובע שהרשויות המוסמכות של ישראל וארה"ב יקבעו כללים ונהלים אשר נדרשים ליישום הוראות מסוימות של ההסכם וביניהם נהלים להחלפת מידע, רישום מוסדות פיננסיים, עיתוי ופורמט העברת המידע, כללי אכיפה ושמירה על סודיות המידע ואבטחתו.

כדי ליישם את הוראות הסכם הפטקא והתקן לחילופי מידע אוטומטיים (CRS) חובה להורות למוסדות הפיננסיים להשתמש גם במידע שהם אספו לפי הוראות חוק איסור הלבנת הון. משכך, למרות האמור בסעיף 31א(א) לחוק איסור הלבנת הון⁶, מוסד פיננסי חייב בדיווח כהגדרתו בסעיף 135ב לפקודה, שהגיעו אליו פרטי זיהוי לפי פרק ג' לחוק איסור הלבנת הון, תוך כדי מילוי תפקידו או במהלך עבודתו, רשאי להשתמש בהם לצורך זיהוי כנדרש לפי הסכם פטקא או הסכם יישום.

כאמור, חוק פטקא מחייב גופים פיננסיים שאינם אמריקאים לעשות בדיקות נאותות לחשבונות המנוהלים אצלם, לזהות בעלי חשבונות אמריקאים ולהעביר מידע פיננסי אודות חשבונות שזוהו כאמור לרשויות המס בארה"ב. לצורך אכיפת ההסדר האמור, קבע החוק, כי גופים פיננסיים שלא יצייתו יהיו כפופים לניכוי של 30% מכל תקבול ממקור הכנסה אמריקאי המועבר אליהם.

ישראל הסכימה לחייב את הגופים הפיננסיים שלה לבצע בדיקות נאותות לחשבונות המתנהלים אצלם, לאסוף מידע אודות בעלי חשבון אמריקאים ולהעביר את המידע לרשות המסים בישראל, על מנת שזו תעבירו לרשויות המס בארה"ב. החתימה על ההסכם מאפשרת הדדיות, מכוחה תקבל רשות המסים בישראל מידע אודות תושבי ישראל בעלי חשבונות פיננסיים בארה"ב, דבר אשר צפוי להיות בעל תועלת רבה לאכיפת המיסוי הפרסונלי בישראל.

כן קובע ההסכם כי גופים פיננסיים מסוימים (כגון גופי החיסכון הפנסיוני), בהיותם בעלי סיכון נמוך לביצוע העלמות מס, יהיו פטורים מדיווח על בעלי החשבונות, וכן סוגים של חשבונות פיננסיים לגביהם לא תחול חובת הדיווח.

⁶ סעיף 31א(א) לחוק איסור הלבנת הון קובע:
"31א. סודיות"

(א) אדם שהגיע אליו מידע לפי פרקים ג', ד' או ד'2, תוך כדי מילוי תפקיד או במהלך עבודתו, ישמרנו בסוד, לא יגלה אותו לאחר ולא יעשה בו כל שימוש, אלא לפי הוראות חוק זה או לפי צו בית משפט; העובד על הוראות סעיף קטן זה, דינו - מאסר שלוש שנים או קנס כאמור בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין."

CRS (Common Reporting Standart) [מיסוי בינלאומי]

CRS הינו תקן אחיד, שפותח על ידי ה-OECD, לאיסוף מידע אודות חשבונות פיננסיים של תושבים זרים לצורך קיום חילופי מידע למטרות אכיפת מס בין מדינות, אשר על פיו ייאסף מידע פיננסי אודות תושבים זרים על ידי המוסדות הפיננסיים ויועבר לרשות המוסמכת (בדרך כלל רשות המס) במדינה לצורך העברתו למדינות התושבות של בעלי החשבונות, באופן אוטומטי ועל בסיס שנתי.

ה-CRS מהווה חלק מההסכמים הביטורלי והמולטילטרלי ליישום חילופי מידע אוטומטיים על חשבונות פיננסיים של תושבים זרים לצורך אכיפת מס, אשר פותחו על ידי ה-OECD.

ההסכם מגדיר תקן הקובע בין השאר:

- א. סוג המידע שהמדינות יעבירו;
- ב. מועד העברת המידע;
- ג. הגופים הפיננסיים עליהם תחול החובה להעביר מידע לרשויות.

אחידות התקן נועדה לצמצם את העלויות הכרוכות בריבוי תקנים לממשלות ולמוסדות פיננסיים כדי לייעל את החלפת המידע עם מדינות רבות בו זמנית.

על מנת למנוע תכנונים שמטרתם למנוע זיהוי והעברת המידע, תוכן התקן כך שתחולתו תהיה רחבה ואחידה, וזאת לרבות באמצעות-

- א. הגדרה רחבה של המושגים "מוסד פיננסי" ו"חשבון פיננסי";
- ב. הליך בדיקה מקיף ואחיד לזיהוי חשבונות פיננסיים של תושבים זרים;
- ג. העברת מידע פיננסי מקיף אודות חשבונות שזוהו כחשבונות של תושבים זרים;

אחידות התקן נועדה גם לצמצם את העלויות הכרוכות בריבוי תקנים לממשלות ולמוסדות הפיננסיים ועל מנת לאפשר החלפת מידע ביעילות עם מדינות רבות בו זמנית.

התקן מסתמך על המודל שפותח במסגרת יישום מדיניות ה-FATCA של ארה"ב.

הסכם זה יגביר את המידע שיגיע לרשות המסים בנוגע למידע הפיננסי של תושבי ישראל בתאגידים פיננסיים בחו"ל, גם כאשר אין מדובר במדינות גומלות, ובכך יסייע לאכיפת מס שוויונית, תשלום מס אמת וצמצום ההון השחור.

בחודש מאי 2014 הצהירה מדינת ישראל במסגרת מפגש מועצה במעמד שרים שהתקיים ב-OECD (ביחד עם 50 מדינות נוספות) כי תפעל ליישום מהיר של התקן, וכי לשם כך תדאג לבצע את תיקוני החקיקה הנדרשים בדין הפנימי. באוקטובר 2014 הודיעה מדינת ישראל כי היישום של חילופי מידע אוטומטיים בהתאם לסטנדרט יחל בסוף 2018. זאת, בתנאי שתאושרר האמנה המולטילטרלית עליה חתמה ישראל בנובמבר 2015 ובהתאמת הדין הפנימי הישראלי.

(לקוח מאתר משרד האוצר)

FFI (Foreign Financial Institutions) [מיסוי בינלאומי]

המדובר במוסדות פיננסיים זרים (Foreign Financial Institutions). רשימת הגופים הנ"ל מופקת על ידי ה-IRS, רשות המס בארה"ב, וכוללת את כל המוסדות הפיננסיים והסניפים אשר ביצעו רישום באתר ה-IRS ועומדים בתנאי חקיקת פטקא בעולם. בהסכם פטקא נקבע שמוסד פיננסי יבצע ניכוי במקור מתשלומים שמקורם בארה"ב למוסד פיננסי בכל מקום בעולם שלא נמצא ברשימת המוסדות הפיננסיים הזרים (FFI List).

הגופים הפיננסיים הזרים (זרים מהיבט ה-IRS) נדרשו להיערך להעברת המידע שייאסף באמצעות רשות המסים. על המוסדות הפיננסיים הכלולים בהסכם לבצע את הפעולות הבאות כדי להימנע מסנקציות של ניכוי במקור בגין העברת כספים לחשבונות המתנהלים אצלם.

א. להירשם באתר ה-IRS כ-FFI (Foreign Financial Institutions).

כדי להיכלל ברשימת ה-FFI המופיעה באתר ה-IRS (רשות המס של ארה"ב) יש לקבל מספר מזהה אמריקאי GIIN. הרישום מתבצע באתר IRS - www.irs.gov/fatca-registration.

ב. לאחר קבלת מספר מזהה אמריקני GIIN, יש למלא בקשה לרישום במערכת פטקא של רשות המסים ולמוסרו לחטיבה המקצועית ברשות המסים לפי הכתובת: רח' מנחם בגין 125, קריית הממשלה, תל אביב מיקוד 61070 או בדוא"ל mikzoit@taxes.gov.il